

OVERBOEKT

BREEKBAAR

VEERLE VANDEN BOSCH

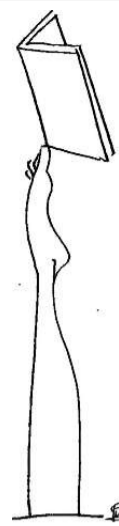
Groots en meeslepend ging ik leven. Ik zou de dorpse bekrompenheid achter me laten en in een grote stad gaan wonen – dat hoort zo als je een beetje kosmopoliet wilt zijn, vond ik.

Het is anders uitgedraaid. Ik ben in mijn geboortedorp beland, in het huis van mijn grootouders nog wel. Die honkvastheid heeft soms vreemde neveneffecten, doordat mijn blik vaak wordt gekleurd door plots opduikende herinneringen aan mijn kindertijd: het verleden dat even over het heden schuift. Helaas zijn het vaak de gênantste voorvallen die het eerst komen bovendrijven – schaamte blijft een mens lang bij. Er is het pad waar ik een modelvliegtuigje van mijn broer na een korte vlucht een doodsmak liet maken, de muziekacademie waar ik een dure dwarsfluit kwijtspeelde, en de speelplaats van mijn oude school, die me meteen het lot voor de geest brengt van de spuuglelijke lichtbeige regenjas die ik op mijn elfde steevast aan moest – een afdragertje.

We hadden met de klas een toneelstukje voorbereid waarnaar de hele school zou komen kijken. Wekenlang waren we in de weer geweest. Omdat het de dag van de opvoering pijpenstelen regende, besliste de juf de kartonnen decors niet mee te nemen naar de zaal. Iets wat ik niet kon laten gebeuren, want ik had me de ziel uit het lijf geschilderd. Mijn moeder was niet te spreken over de veelkleurige, onherroepelijk verknoeide regenjas waarmee ik die dag thuiskwam. En wat veel erger was: ze luchtte haar ongenoegen ook tegen de juf – zowat het ergste wat een elfjarige kan overkomen. Ik durfde amper nog naar de klas.

In de Nederlandse schrijfster Esther Gerritsen heb ik een verwante ziel gevonden: ook zij herinnert zich uit haar kindertijd vooral wat kwijt- of kapotging. In 'De brave wreker', een prachtige column uit de bundel *Jij hebt iets leuk over je* (De Geus, 220 blz.), beschrijft ze hoe het zakmes van haar vader in een weiland belandde, hoe ze op haar achtste toch niet bleek te weten hoe de wasmachine werkte, en hoe ze zich verstopte achter een groene regenton nadat ze een ruit had ingetrapt. De spijt over iets wat kapotgaat door jouw toedoen, het schuldgevoel en de angst voor straf: het is nog steeds heel herkenbaar.

Maar Gerritsen put ook troost uit haar herinneringen aan de 'ravage die ze achterliet, maar nooit vergat': 'Ik kan met mijn hardnekkig herinneren alles wat verandert, slijt en breekt, herstellen, en liegen dat niets verloren gaat.' Dat is een mooie vorm van zelfbedrog. Al herinner ik me die lichtbeige regenjas toch liever in haar veelkleurige staat.

PIEDESTAL

Orgasme in het lab

Journaliste Mary Roach dook onder in de wondere wereld van de sekslaboratoria. Daar valt best wat af te lachen, zo blijkt.

GILBERT ROOK

Hoe komt het dat een lijk een erectie kan krijgen? Kan klaarkomen je van spierkramp en de hik verlossen? Waarom zijn Thaise dokters meesters in het herstellen van geamputeerde penissen? En wat is het wereldrecord ver spuiten? (Als u het echt wil weten, 2,5 meter, al zijn drie kwart van de mannen 'druppentellers').

Wip bulkt van dit soort fascinerende weetjes en Mary Roach tekent ze met veel oog voor detail en humor op. Het surrealisme is nooit ver. 'Weten je ouders wat je doet?', vraagt ze een latinomeisje dat bij Topco, 's werelds grootste fabrikant van sekspeeltjes, namaakhaar op kunstvagina's naait. Antwoord: 'Nee, ik vertel ze alleen dat ik in de kunststof zit.' Seksonderzoekers hebben nooit zo'n beste wetenschappelijke roep gehad. Allicht daarom kost het nog altijd flink wat moeite om door te dringen tot hun laboratoria. Maar de reporter Roach laat zich niet afschepen. Ze gelooft heilig in veldwerk en daar heeft ze heel wat voor over. Desnoeds duikt ze samen met haar echtgenoot in een MRI-tunnel om als proefkonijn voor een 3D-echofilm van menselijke genitaliën in actie te dienen. (Leren we hier ook iets bij? Dat de penis tijdens de coïtus de vorm van een boemrang aanneemt. Maar vliegen kan hij niet.)

Roach introduceert de lezer in de

wondere wereld van de AMS 650, een populaire penisprothese waarvan wereldwijd al 250.000 exemplaren zouden zijn verkocht. 'Je krijgt er sneller een stijve van dan met je ware', noteert ze. 'Buig hem gewoon in de juiste stand als een zwanenhalslamp.' Als in San Francisco ontwerpers van seksmachines verzamelen blazen, is ze er ook bij voor een livedemonstratie. Ontnuchterende vaststelling ter plaatse: hoe hard en onvermoeibaar de automaten ook stoten, zonder hulp van een vibrator komt geen enkel vrouwelijk proefkonijn klaar.

Stukjes kaas

De misverstanden over de vrouwelijke seksualiteit vormen een

In Denemarken stimuleren varkensboeren hun zeugen seksueel, terwijl ze hen insemineren, met 8 procent meer biggetjes als resultaat

De aanrader van de week

Mary Roach laat zich niet afschepen. Ze gelooft in veldwerk en heeft daar veel voor over. © Stephan Elleringmann/laif

De jongste jaren is er vanuit medische hoek veel aandacht voor het vrouwelijke orgasme of het gebrek daaraan. De acroniemen stapelen zich op: FOD (orgasme-stoornis), FSAD (seksuele opwindingsstoornis), HSBS (laag libido). Farmagiganten zijn druk doende met de zoektocht naar een chemisch wondermiddel om dat te remediëren. Maar dat zou wel eens moeilijk kunnen worden, waarschuwt Roach. 'Haar geest vertelt de vrouw wat ze voelt, niet haar clitoris of vagina-wand.' Eigenlijk moeten we dus op zoek naar een soort 'viagra voor het brein'. En zelfs dan is het maar de vraag of vrouwen dat zullen kopen, want 'mannen zitten vaak meer in met het seksleven van hun vrouw dan de vrouw zelf'.

Intussen zou klaarkomen niet alleen goed zijn voor de gezondheid maar ook voor de vruchtbaarheid, zo leert een bezoek aan varkenswekerijen in Denemarken, met voorsprong het meest hilarische hoofdstuk van *Wip*. Varkensboeren daar stimuleren hun zeugen seksueel, terwijl ze hen insemineren, met 8 procent meer biggetjes als resultaat. Dat hoger rendement heeft geleid tot een door de overheid aanbevolen Vijf Punten Stimuleringsplan, compleet met instructie-dvd en kleurenpsters aan de stalmuren.

Hoe de boeren zich daar zelf bij voelen, kan zelfs Roach niet achterhalen. Zeugen hebben hun clitoris in de vagina, maar zover wagen ze zich toch liever niet. Zelfs niet met een speciaal ontworpen zeugenvibrator. 'Een beetje raar', vinden ze dat. Komen zeugen ook echt klaar? Van hun snuit valt het alvast niet af te lezen. Bij chimpanseewijfjes

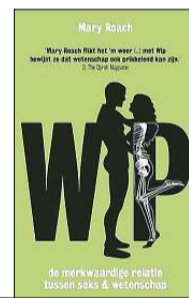
heeft de wetenschap wel orgasmen gemeten. Na 15 seconden al warempel. Gelukkige apinnen? Nee, want de chimpanseemannetjes ejaculeren al gemiddeld na 7 seconden (ter info: de man doet er 2 minuten over, de vrouw 8 minuten). Frustratie lijkt wel een natuurwet. Het hoeft dan ook niet te verbazen dat chimpanseewijfjes het vaakst klaarkomen als ze met elkaar aan het rotzooien zijn.

DE AUTEUR: schreef eerder al bestsellers over lijken en geesten, die jammer genoeg niet vertaald zijn.

HET BOEK: de mythes en misverstanden over seks, bekeken vanuit het laboratorium van de wetenschap.

ONS OORDEEL: een zeldzaam voorbeeld dat wetenschapsboeken niet alleen verhelderend maar ook prikkelend en grappig kunnen zijn. Vooral de voetnoten zijn vaak hilarisch, al zijn het er misschien wat veel.

★★★★☆
MARY ROACH
Wip. De merkwaardige relatie tussen seks & wetenschap. Maven Publishing, 342 blz., 17 €. Oorspronkelijke titel: 'Bonk'.

© hh

'Wanneer een recensent of een lezer vol lof is over buitenlandse literatuur, dan is dat ook en in hoge mate de verdienste van de vertaler'

De Franse schrijver **PIERRE ASSOLINE** pleit in 'Le Monde' voor meer erkenning voor het werk van de vertaler. De vertaler verdient de status van coauteur, meent hij.

ACHTERKLAP

In deze rubriek serveren we nieuwtjes, roddels en opmerkelijke uitspraken uit de letterenwereld.

Verfrissende boeken

In Jekaterinenburg in Rusland heeft lezen op het toilet een welriekende dimensie gekregen. Voor de boekhandelsketen 100 000 Books bedacht het reclamebureau Voskhod namelijk de literaire luchtverfrisser. Op de spuitbussen staan fragmenten uit het werk van Ernest Hemingway (*The old man and the sea*), Emily Brontë (*Wuthering heights*), Virginia Andrews (*Flowers in the attic*) en Rachel Carson (*Silent spring*). Bij elk citaat hoort de gepaste geur: zeebrans, berglucht, waterlelie en sneeuwkllokje. De maand na de lancering van de Books-fresheners nam het bezoek aan de boekhandels met 23 procent toe. Het filmpje van de bekroonde campagne om de boekenverkoop aan te zwengelen staat op

ONLINE

www.youtube.com/watch?v=HDXV49H5-A

Met de hulp van de FBI

Vijftig jaar na zijn dood blijft Ernest Hemingway in het nieuws – en niet alleen als luchtverfrisser (*zie hiernaast*). De Nobelprijswinnaar pleegde in 1961 zelfmoord; hij zou depressief geweest zijn. Een vriend en medewerker van de schrijver, A.E. Hotchner, wijst in *The New York Times* nu met de vinger naar de FBI. Hemingway geraakte helemaal in de put door het sinds de jaren 1940 aanslepende onderzoek tegen hem. Hij werd, vanwege zijn banden met Cuba, afgevluisd tot op zijn ziekenhuisbed, herinnert Hotchner zich. Eerst dacht hij dat de schrijver het allemaal verzon, tot Hotchner de FBI-dossiers kon inzien. Hij is er nu van overtuigd dat de verregaande inmenging van de FBI Hemingways angsten en zelfmoordneiging heeft aangewakkerd. (jap)

DE ZWEMBADBIBLIOTHEEK

DSL is nieuwsgierig naar uw zomerlectuur, beste lezer. Op deze plek peilen we de hele zomer lang naar het vakantieboek dat u het meest is bijgebleven. Waar en wanneer hebt u het gelezen en waarom liet het zo'n diepe indruk na? Stuur uw getuigenis in maximaal 250 woorden naar:

letteren@standaard.be. Elke week publiceren we het boeiendste verhaal. Op het einde van de zomer belonen we het mooiste getuigenis met een boekenpakket.

Deze week: het memorabele zomerboek van Tomas Thys.

Toen ik 21 was, vertrok ik naar het broeierige Marokko. Daar heb ik een maand vrijwilligerswerk gedaan in Er-rachidia, een desolaat stadje waar de inwoners hun dagen vullen met wat antropologen als 'het hoogst noodzakelijke' beschouwen. Ik trachtte de kinderen te animeren met behulp van een bal, wat krijt en een kinderlijkheid waarover twintigers nog beschikken.

Op een vrij moment las ik de biografie van Jim Morrison, geschreven door Stephen Davis, en probeerde ik de gekwelde en complexe ziel van de frontman van The Doors te doorgronden. Een stukje rockgeschiedenis met alcohol, drank, drugs en genialiteit als hoofdelementen. In een vlaag van jeugdig idealisme leek een leven als (rock)icoon mij aanlokkelijk. Maar toen ik naar buiten staarde, zag ik spelende en joelende kinderen. Ik

liep de kamer uit om die hen het verschil uit te leggen tussen voetbal en volleybal. De biografie bleef achter, want het einde kende ik al. En terwijl de kinderen me uitlachten met mijn stuntelig gedrag waardeerde ik opnieuw de eenvoud van het leven. Sinds die vakantie lees ik een biografie als ik uit de koude Belgische realiteit wil vluchten. Als 23-jarige is het niet verboden af en toe te dromen van een beroemd leven.

STEPHEN DAVIS

Jim Morrison. Life, death, legend
Penguin US, 482 blz., 15,99 €.

